

Rok 1918 stanowi jedną z piękniejszych kart w historii miasta Lublina. 7 listopada zawiązuje się tu rząd Ignacego Daszyńskiego i wkrótce - po blisko dwustu latach niewoli - państwo polskie powraca na mapę Europy. Przez dziesięć pierwszych dni niepodległości Lublin jest stolicą Rzeczypospolitej. Niespełna miesiąc później inauguruje rok akademicki nowa uczelnia - Uniwersytet Lubelski, późniejszy Katolicki Uniwersytet Lubelski.

Czy wobec dziejowych wydarzeń tamtego czasu powołanie małej, katolickiej uczelni mogło budzić emocje? Oczywiście nie, ale i któż mógł przypuszczać, że oto 60 lat później wykładowca tegoż Uniwersytetu, Kardynał Karol Wojtyła zostanie... Papieżem?

Wybór profesora KUL na Stolicę Piotrową zwrócił uwagę świata na Lublin i Uniwersytet. Tyle że nie była to już mała, lokalna uczelnia kształcąca młodzież z Lublina i okolic, ale jeden z ważniejszych uniwersytetów w Europie, poważny ośrodek naukowy i instytucja o wielkim znaczeniu moralnym. Z tej perspektywy inaczej widzimy ów lubelski rok 1918. Odbierając tytuł doktora *honoris causa* KUL, Ojciec Święty powiedział: *Cieszę się z tego, że w roku odzyskania przez Polskę niepodległości państwowej [...] powstał w Lublinie Katolicki Uniwersytet. Ta zbieżność dat ma swoją wieloraką wymowę. Widocznie zachodzi tu jakiś organiczny związek pomiędzy niepodległością a uniwersytetem oraz pomiędzy niepodległością a "katolickością". Wolność, nauka, wiara - symbolem ich współistnienia był nasz "lubelski" rok 1918.*

Ksiądz Karol Wojtyła pracę na Wydziale Filozoficznym KUL rozpoczyna w październiku 1954 roku. Mimo młodego wieku ma już tytuł doktora i jest świeżo po habilitacji na Wydziale Teologii Wszechnicy Krakowskiej. Z lubelską uczelnią pozostaje związany przez następne 24 lata, czyli aż do momentu wyboru na Biskupa Rzymu w październiku 1978 roku.

Początki pracy naukowej i dydaktycznej nie są łatwe ani dla młodego księdza doktora, ani dla Uniwersytetu. Ponure lata 50 to czas najwyższej próby. Kult Stalina, czystki na uczelniach, otwarta wojna z Kościołem - weryfikują stosunek do prawdy i ludzkiej godności. Od września 1953 roku więziony jest Prymas Polski Kardynał Stefan Wyszyński. Likwidacja Uniwersytetu wydaje się być bliska. A jednak KUL przetrwał. Dzięki Opatrzności Bożej, dzięki nieugiętej i mądrej postawie Kościoła.

Ksiądz Karol Wojtyła nie mieszkał w Lublinie na stałe. Na wykłady, seminaria i konferencje zwykle dojeżdżał. Pociąg relacji Kraków - Lublin powinno się nazwać Jan Paweł II. Że często nim jeździł - to pierwszy powód, drugi - nigdy się nie spieszył. "Wuj" - bo tak nazywano Księdza Profesora - nierzadko spóźniał się na seminaria (*..ja według czasu krakowskiego...*), mówił z namysłem, popadał w głęboką zadumę. Studenci cierpliwie oczekiwali, aż Profesor "powróci" do rzeczywistości. Modlił się czy rozstrzygał kwestie metafizyczne? - chyba do dziś nikt tego nie wie. Przez szacunek dla swoich rozmówców. nie pilnował czasu. Umiał słuchać innych, szanował ich myśli. Z "Wujem" nie było zdawkowych dyskusji. Był niczym Sokrates wśród swoich uczniów. Potrafił pytać.

Wspomina prof. Jerzy W. Gałkowski, uczeń i wieloletni współpracownik Karola Wojtyły: *Oddziaływanie Księdza Profesora wychodziło daleko poza zagadnienia naukowe. Równie ważne było bezpośrednie oddziaływanie osobowe. Był po prostu Mistrzem dla swoich studentów. Nie było w nim nic z taniego dydaktyzmu i moralizowania. Po prostu był ze studentami, rozmawiał z nimi, wysłuchiwał ich problemów. Trzymając się konsekwentnie swego zdania, nie narzucał go jednakże nikomu. Był wspaniałym rozmówcą – swoimi sokratycznymi pytaniami pomagał rozwiązywać najtrudniejsze problemy filozoficzne i życiowe. Dzięki temu rozwiązania te były własne, a nie narzucone. Pamiętał i nadal pamięta o wielu sprawach i ludziach, o ich radościach i smutkach. Miał zawsze czas dla wszystkich, kosztem swojego. Należał do najbardziej popularnych wykładowców. Na Jego wykładach studenci siedzieli nie tylko w ławkach, ale i na parapetach okien, stali pod ścianami. Nie był suchym teoretykiem, ale ukazywał życiowy sens omawianych zagadnień. Jego zdaniem etyka nie jest tylko teorią, w człowieku teoria i praktyka stanowią jedność. Przyjęcie i uznanie prawdy o dobru i realizowanie jej stanowi całościową postawę człowieka. Tego uczył i konsekwentnie realizuje sam w swoim życiu. [...] Pomagał każdemu, kto się tylko doń zwrócił. Pomagał również i materialnie, o czym wiedzieli tylko nieliczni, przekazując część, a potem i całość swej pensji na stypendia. [...] Zauważyliśmy również coś innego. Pierwsze zwróciły na to uwagę nasze koleżanki: Jego przetarte rękawy u sutanny, zniszczone zielone spodnie od dresów, podniszczone buty.*

Wielu studentów, współpracowników i przyjaciół Profesora wspomina Go jako człowieka skromnego i bezpośredniego. Mało mówił, nie koncentrował uwagi na sobie, jeśli nie zgadzał się z czymś rozumowaniem, okazywał to dyskretnie, raczej zachęcał do ponownego przemyślenia tematu, ale z innej strony. W kontaktach i rozmowach z Nim nie było dystansu. Mimo coraz ważniejszych obowiązków i funkcji obejmowanych w hierarchii kościelnej pozostawał tak samo zwyczajny i przyjacielski. Zawsze starał się okazywać, że to Jemu zależy na życzliwości i przyjaźni innych. Współpracownicy Profesora opowiadają, że nierzadko czuł się zawstydzony, kiedy w sposób zbyt widoczny koncentrowano się na ceremoniale lub gdy dawnych przyjaciół i partnerów w dyskusjach zaczynała krępować godność piastowana przez Niego w Kościele. (Otrzymując sakrę biskupią, ks. Karol Wojtyła miał zaledwie 38 lat).

Później już jako Papież Jan Paweł II też wielokrotnie łamał protokół, podchodząc do znajomych i przyjaciół z czasów KUL-owskich. Zawsze potrafił dać dowód na to, że pamięta i że zależy mu, by zostało jak dawniej. *Są wielcy ludzie, którzy budzą wśród swojego otoczenia szacunek, inni lęk, inni podziw. Jan Paweł II budzi w ludzkich sercach miłość* - tak kończy swoje wspomnienia o Papieżu prof. Jerzy W. Gałkowski.

Seminaria u "Wuja" wszyscy uczniowie pamiętają nie tylko dlatego, że ich Profesor jest dziś Ojcem Świętym. Jego ojcowski stosunek do studenckiej braci był odczuwalny bez względu na to, jak często nowe obowiązki pozwalały mu na prowadzenie zajęć. Semina z Profesorem odbywały się zresztą nie tylko w salach uniwersyteckich, także w podlubelskich plenerach, w pociągu do Krakowa wreszcie w samym Krakowie.

Dało się zauważyć - pisze uczennica i doktorantka Profesora Wojtyły, s. Karolina Kasperkiewicz - że Ksiądz Profesor traktował pracę ucznia poważnie, tak jak własną, i

robił wszystko, by wypadła jak najlepiej. Nie żałował czasu na konsultacje. [...] Jeszcze bardziej atrakcyjna była Jego autentyczna postawa kapłańska. Widziałam w Nim człowieka całkowicie oddanego Bogu, dlatego obserwowałam Jego postępowanie, a nawet kierując się zwykłą kobiecą ciekawością, zaglądałam do książek, które On czytał jako lekturę duchową. Podczas dużej przerwy między wykładami spotykałam Go najczęściej w kaplicy akademickiej, gdy odprawiał drogę krzyżową albo adorację Najświętszego Sakramentu. Przeżywał bardzo każdą mszę św. i długo po niej odprawiał dziękczynienie. Głębię życia wewnętrznego, której nie chciał ujawnić, pokrywał prostotą, humorem, niewinnymi żartami. A jednak nie udało Mu się ukryć wszystkiego. Wielu zauważyło już wtedy, że jest mistykiem.

Wielokrotnie podkreślana życzliwość Księdza Profesora oraz zwykłe zainteresowanie problemami innych nigdy nie kolidowały z rozlicznymi obowiązkami zarówno naukowymi, dydaktycznymi, jak i duszpasterskimi. Semina, wykłady, kierownictwo Katedry Etyki, kursy, referaty, praca redaktorska, wreszcie posługa duszpasterska. W tym niezwykle aktywnym życiu zawsze jednak potrafił znaleźć czas na skupienie, rozmowę z Bogiem. We wspomnieniach współpracowników Profesora często padają przykłady miejsc i sytuacji, w jakich - dopiero po pewnym czasie - zauważano, że rozmawia z Kimś Ważniejszym.

Obowiązki biskupa, a potem kardynała sprawiły, że Ksiądz Profesor coraz rzadziej przyjeżdżał do Lublina. Nie zrezygnował jednak całkiem z pracy na KUL. Zbyt wiele, jak się wydaje, zawdzięczał Uczelni, a Uczelnia Jemu. To między innymi "lubelskie" przemyślenia, kontakty ze środowiskiem naukowym, wielogodzinne, dyskusje w salach uniwersyteckich i w domu profesorskim przy ul. Chopina zaowocowały setką artykułów, rozpraw i książek, w tym fundamentalnymi dla myśli filozoficznej Karola Wojtyły - *Miłość i odpowiedzialność* oraz *Osoba i czyn*. Blisko 25 lat pracy naukowo-dydaktycznej Księdza Profesora Karola Wojtyły w murach uniwersyteckich KUL to olbrzymi wkład w dorobek nauki, kultury polskiej i polskiej duchowości. Bezsporny jest także Jego wpływ, na pogłębienie myśli filozoficznej Lubelskiej Szkoły Filozoficznej. Katedrą Etyki na Wydziale Filozofii Chrześcijańskiej KUL kieruje oczywiście uczeń, doktorant i bliski przyjaciel Papieża ks. prof. Tadeusz Styczeń.

A przecież kontakty uczelni ze "swoim" Profesorem nie urwały się wraz z wyborem na Papieża. Od pamiętnego dnia 16 października 1978 roku wielokrotnie dochodziło do oficjalnych i nieoficjalnych spotkań władz uczelni i środowiska akademickiego KUL z Janem Pawłem II. Tyle że do roku 1987 poza Lublinem. Mimo starań, próśb i uzgodnień ówczesne władze PRL nie zezwoliły na wizytę w Lublinie (I i II Pielgrzymka do Polski). Nie pomogło wyrażane wielokrotnie życzenie przyjazdu na KUL samego Ojca Świętego. Stało się to dopiero 9 czerwca 1987 roku. Po dziesięciu latach słowa Profesora znów zabrzmiały w murach ukochanego Uniwersytetu. I znów przypomniał o rzeczy fundamentalnej: Rolą uniwersytetu i nauki w ogóle jest poszukiwanie prawdy, jest służenie prawdzie, bo tylko służąc prawdzie, można służyć życiu.

Fakt, że to Profesor Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego został wybrany na Stolicę Piotrową, stanowi powód do dumy, ale i wielkie zobowiązanie. Żeby mu sprostać, uchwałą Senatu Akademickiego KUL z dnia 25 czerwca 1982 roku powołano Instytut Jana Pawła II -międzynarodowy ośrodek naukowy i dydaktyczny, którego przedmiotem działalności jest *studium myśli i dzieła Papieża Jana Pawła II* oraz

budowanie wspólnoty osób w duchu głoszonej przez Niego nauki Chrystusa.

Ps. Cytaty pochodzą z książki *Obecność Karol Wojtyła w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim* pod red. Marii Filipiak i Andrzeja Szostka MIC Lublin 1987

Jan Paweł II, Karol Wojtyła urodził się 18 maja 1920 roku w Wadowicach. Studia polonistyczne, które rozpoczął w roku 1938 na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie, przerwał wybuch II wojny światowej. Podczas okupacji w latach 1940-1944 pracował w kamieniołomach i w fabryce koncernu chemicznego "Solvay" w Borku Fałęckim pod Krakowem. Był też aktorem i reżyserem w tajnym Teatrze Rapsodycznym. Od października 1942 roku odbywał studia filozoficzno-teologiczne w ramach tajnego nauczania w krakowskim seminarium duchownym i na Wydziale Teologicznym UJ, którego w 1945 roku został asystentem. W 1946 roku przyjął święcenia kapłańskie i rozpoczął studia na Angelicum w Rzymie, uzyskując w 1947 roku licencjat, a w 1948 doktorat. Habilitował się w 1953 roku na Uniwersytecie Jagiellońskim.

1954

9 X - Dziekan Jerzy Kalinowski przedstawił na posiedzeniu Senatu Akademickiego KUL wniosek Rady Wydziału Filozoficznego (sugestia wyszła prawdopodobnie od prof. Stefana Świeżawskiego, by na zajęciach zleconych w zakresie etyki filozoficznej zatrudnić ks. dr. hab. Karola Wojtyłę.

12 X - Pismo prorektora KUL: "Niniejszym powierzam Ks. Drowi wykłady zlecone na Wydziale Filozoficznym na rok ak. 1954/55, a mianowicie: 1 godz. tyg.: historia doktryn etycznych, 2 godz. tyg. proseminarium. Prorektor ks. S[tanisław] Płodzień". W ramach wykładu z historii doktryn temat: *Akt i przeżycie etyczne*.

1955

25 III - Ks. dr Karol Wojtyła zostaje członkiem-współpracownikiem Towarzystwa Naukowego KUL (członkiem-korespondentem Wydziału Filozoficznego TN KUL - 21 XII 1955, członkiem czynnym - 29 IV 1959).

19 VIII - W roku akademickim 1955/56 prowadzi następujące zajęcia zlecone: 2 godz. tygodniowo wykład dla studentów III i IV roku specjalizacji praktycznej oraz - dla tejże grupy studentów - 2 godz. tygodniowo seminarium z historii doktryn etycznych. Temat wykładów: *Dobro i wartość*.

8 XII - List rektora KUL do wydawnictwa Pallotinum w sprawie druku pracy habilitacyjnej ks. dr. Karola Wojtyły (praca już w roku 1953 była złożona do druku w wyd. Pallotinum):

"Książka Profesor Wojtyła jest wyjątkowo dobrym pracownikiem naukowym; wydrukowanie jego pracy jest bardzo pożądane nie tylko z jego punktu widzenia, ale

głównie z punktu interesów naukowych KUL”.

1956

31 III - Pismo prorektora KUL do ks. dr. Karola Wojtyły: “Od 1 III 1956 powierzam ks. Doktorowi jedną godzinę tyg. konwersatorium etycznego na Wydziale Filozoficznym. Prorektor ks. St[anisław] Płodzień”.

Ok. 3-4 IV - Wykład pt. *Dwie koncepcje wolności* w ramach zorganizowanego (w dniach 28 III-6 IV) przez TN KUL cyklu wykładów publicznych “Zagadnienia etyczne”.

24 X - Członek TN KUL ks. Karol Wojtyła referuje na posiedzeniu Towarzystwa Naukowego swoją pracę pt. *O podstawach perfekcjonizmu w etyce*.

29 X - Zajęcia zleczone ks. Karolowi Wojtyłe na Wydziale Filozofii Chrześcijańskiej KUL na rok akademicki 1956/57:

2 godz. tygodniowo wykładu z filozofii moralnej dla studentów I i II roku specjalizacji teoretycznej i praktycznej, 2 godz. tygodniowo wykładu z wybranych zagadnień z filozofii moralnej dla III i IV roku specjalizacji praktycznej (*Norma, i szczęście*), 2 godz. tygodniowo ćwiczeń z filozofii moralnej dla I i II roku specjalizacji praktycznej, 2 godz. tygodniowo seminarium z filozofii moralnej dla III i IV roku specjalizacji praktycznej.

Rok akademicki 1956/57 - “Prywatne wykłady” na temat tomizmu dla anglistów KUL. Te zajęcia w prywatnym mieszkaniu zostały zorganizowane z inicjatywy prof. Przemysława Mroczkowskiego przede wszystkim z myślą o asystentach.

16 XI - Wniosek Wydziałowej Komisji Kwalifikacyjnej oraz Rady Wydziału Filozoficznego o mianowanie Karola Wojtyły zastępcą profesora przy Katedrze Etyki. Wniosek ten przedstawił Senatowi Akademickiemu KUL dziekan Jerzy Kalinowski 21 XI, natomiast 27 XI “Senat Akademicki KUL na posiedzeniu uchwalił jednomyślnie wniosek Wydziału”.

1 XII - Od tego dnia ks. dr Karol Wojtyła jest oficjalnie zastępcą profesora i etatowym pracownikiem KUL. Odtąd też prowadzi seminarium aspiranckie (1 godz. tyg.). Również w grudniu skierowano wniosek do Centralnej Komisji Kwalifikacyjnej dla Pracowników Nauki o zatwierdzenie go jako docenta. Do wniosku dołączono następujące opinie:

Rektor KUL ks. Marian Rechowicz: “Ks. dr Wojtyła jest jednym z najzdolniejszych wykładowców na Wydziale Filozoficznym. Prócz studiów krakowskich pod kierunkiem ks. prof. Wichra, dwa lata studiował również na Angelicum. Dobre przygotowanie, głębokie zainteresowania naukowe, zalety moralne, wreszcie lojalność wobec władz całkowicie uzasadniają wniosek o przyznanie mu tytułu i praw docenta. Lublin, 8 XII 1956”.

Ks. Władysław Wicher z ATK: “Całość dorobku naukowego [...] kwalifikuje go w zupełności jako docenta etyki i pracownika naukowego, sumiennego, samodzielnego,

badawczego i jako wykładowcę pod względem pedagogicznym z pełnymi kwalifikacjami. Kraków, 26 XI 1956”.

Prof. Adam Vetulani: “Praca o dekrete Gracjana szczególnie dodatnio oceniona przez b. profesora Uniwersytetu w Lille, obecnie audytora Roty Rzymskiej ks. Lefebvre. Kraków, 26 XI 1956”.

Ks. Ignacy Różycki: “Poszukiwanie własnego spojrzenia na problematykę tak filozoficzną jak teologiczną zagadnień etycznych [charakteryzuje działalność naukową Karola Wojtyły. Ponieważ Karol Wojtyła] faktycznie i w pełnym znaczeniu jest już samodzielnym pracownikiem naukowym, jest rzeczą słuszną, by naukowy tytuł docenta usankcjonował ten stan faktyczny pod względem prawnym. Kraków, 3 XII 1956”.

1957

9 IV - Kurs duszpasterski na KUL - referat (zachował się maszynopis, późniejszy, bez daty): *Propedeutyka sakramentu małżeństwa*; w odnośniku: “pod takim samym tytułem wygłosiłem referat na kursie duszpasterskim w KUL - sierpień 1957. Opracowanie niniejsze różni się jednak całkowicie od ówczesnego”.

Październik, rok akademicki 1957/58: Zajęcia na KUL takie jak w roku ubiegłym. Temat wykładu monograficznego: *Miłość i odpowiedzialność*.

15 XI - Oficjalne pismo centralnej Komisji Kwalifikacyjnej (podpis nieczytelny wz. prof. Stefana Żółkiewskiego), zawierające uchwałę o nadaniu Karolowi Wojtyłe tytułu docenta. Odtąd jest pracownikiem KUL na stanowisku docenta i kierownika Katedry Etyki aż do wyboru na papieża, choć wkrótce po otrzymaniu sakry biskupiej będzie pracował na “pół etatu”, ale jako pełnoprawny pracownik uczelni.

7 XII - List do rektora KUL w sprawie wyjazdu naukowego. Jako powód wyjazdu do Louvain (oprócz Belgii planował także odwiedzić Francję i Szwajcarię) podaje potrzebę zapoznania się z materiałami dotyczącymi etyki seksualnej, stanowiącej od kilku lat przedmiot jego naukowych zainteresowań. Na wniosek rektora KUL ministerstwo zgodziło się na wyjazd, pismo ministerstwa z 8 I 1958: “Ministerstwo Szkolnictwa Wyższego popiera wniosek Rektora Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego na wyjazd obywatela ks. Karola Wojtyły do Belgii” (pismo adresowane do Wydziału Paszportów Zagranicznych Komendy Woj.-Miejskiej, Lublin). Wyjazd nie doszedł do skutku, ponieważ ks. doc. Karol Wojtyła nie otrzymał paszportu.

1958

26 VI - W KUL obrona pracy doktorskiej s. Marii Kasperkiewicz: *Przyjaźń i jej*

miejsce i zadanie w arystotelesowskim systemie etycznym, promotor; ks. doc. Karol Wojtyła. Pierwsza obrona pracy doktorskiej, której był promotorem.

Rok akademicki 1958/59:

Z powodu nowych obowiązków, związanych z otrzymaniem sakry biskupiej, w KUL może prowadzić mniej zajęć niż w latach ubiegłych. W referacie personalnym KUL brakuje tzw. angażów ks. bp. Wojtyły za lata 1958-1960, to jest podpisywanych przez rektora pism informujących, jakie zajęcia będzie pracownik prowadził w danym roku akademickim. Dopiero w roku akademickim 1960/61 sytuacja zostaje uregulowana. Ksiądz biskup Wojtyła, zatrudniony na pół etatu, prowadzi jedną godzinę tygodniowo wykładu monograficznego: zagadnienia wybrane z etyki dla studentów III i IV roku specjalizacji teoretycznej oraz IV i V roku specjalizacji praktycznej, nadto dwie godziny seminarium.

Praktyka wyglądała tak, że ks. bp Wojtyła przyjeżdżał parę razy w roku, z czasem - coraz rzadziej, i wtedy prowadził wykłady przez parę godzin (2-5) z zakresu problematyki, nad którą aktualnie pracował, oraz seminarium. Bywały lata, kiedy nie udało mu się w ogóle znaleźć czasu na te przyjazdy. Poza tym kilka razy w roku zapraszał do Krakowa uczestników seminarium naukowego na posiedzenia, w których uczestniczyli też jego dawni studenci. Seminaria zaczynały się zwykle ok. godz. 15 i trwały do godziny odjazdu pociągu do Lublina, tj. do 21, dla pozostających w Krakowie nierzadko dłużej. Początkowo dwudniowe, z czasem musiały się ograniczyć do jednego dnia. W ostatnich latach na te spotkania zapraszał tylko pracowników katedry (bez studentów) i seminaria odbywały się w połączeniu z cztero-, pięciogodzinnymi spacerami w okolicach Krakowa. Traktował je jako swoje dni odpoczynku. Czasem wyjeżdżał z ks. Tadeuszem Stycznem na narty. Wtedy omawiali sprawy naukowe. Lubił to połączenie natury z nauką i stosował ten system nie tylko ze współpracownikami Katedry Etyki, ale także z innymi naukowcami z Krakowa i Lublina (zwłaszcza). Na seminariach krakowskich uczestnicy informowali go o ważniejszych wydarzeniach w życiu naukowym (szczególnie w etyce), on zaś prowadził nadal - bynajmniej nie fikcyjnie - wiele prac. Tak trwało do 16 X 1978. Dodać jeszcze można, że wspomniane nieregularne i coraz radsze jego wykłady i seminaria w Lublinie odbywały się przy okazji wizyt na KUL z różnych przyczyn, nie związanych wprost z funkcją kierownika Katedry Etyki. W roku akademickim 1958/59 został jednym z redaktorów i redaktorem naukowym drugiego zeszytu "Roczników Filozoficznych KUL" (t. VI). Od tej pory do 1973 r. każdego roku drugi zeszyt "Roczników" był poświęcony problematyce etycznej.

1959

19 II - Referat *Natura ludzka podstawą etycznej formacji człowieka* wygłoszony w ramach II Tygodnia Filozoficznego w KUL.

18 XII - W KUL obrona pracy doktorskiej Jana Bardana: *Ocena Sartre'owskiej*

koncepcji etyki niezależnej. Promotor - ks. bp Karol Wojtyła.

1960

Styczeń - W Towarzystwie Naukowym KUL ukazuje się rozprawa habilitacyjna ks. Karola Wojtyły. pod tytułem: *Ocena możliwości zbudowania etyki chrześcijańskiej przy założeniach systemu Maxa Schelera*.

23-25 VIII - Referat *Wychowanie do małżeństwa* wygłoszony w ramach letnich wykładów dla duchowieństwa, organizowanych przez Rektorat KUL. (Temat całego cyklu: "Małżeństwo katolickie").

- Pierwsze wydanie książki *Miłość i odpowiedzialność* nakładem Towarzystwa Naukowego KUL.

1961

17 II - Referat *Personalizm tomistyczny* wygłoszony w ramach IV Tygodnia Filozoficznego KUL (13-17 II). Temat cyklu: "Podstawy filozoficzne personalizmów".

8-11 III - Prowadzi rekolekcje dla młodzieży akademickiej w Lublinie.

5 XI - Wygłasza kazanie podczas mszy świętej na inaugurację roku akademickiego KUL.

1962

22-24 VIII - Wykłady dla duchowieństwa w KUL poświęcone problematyce: "Kapłan w świecie współczesnym". Referat bpa Karola Wojtyły: *Kapłan na tle przemian współczesnych*.

1963

11 I - Obrona pracy doktorskiej ks. Tadeusza Stycznia SDS: *Możliwość etyki naukowej u J. Locke'a*. Promotor: ks. prof. bp Karol Wojtyła (ks. dr T. Styczeń zostaje

adiunktem przy Katedrze Etyki i najbliższym jego współpracownikiem).

1964

14 IV - W ramach IV Tygodnia Społecznego KUL (13-16 IV) wygłasza referat *Rola wspólnoty chrześcijańskiej w wychowaniu społecznym człowieka*.

27-29 VIII - W cyklu wykładów w KUL dla duchowieństwa: "Etos polskiego charakteru", wygłasza referat *O wychowaniu do prawdy i wolności*.

1965

9 III - W ramach VIII Tygodnia Filozoficznego KUL (8-12 III), poświęconego tematowi: "Z pogranicza etyki i filozofii wartości", wygłasza referat *O niektórych implikacjach kulturowych współczesnych ujęć etyki*.

26 III - Dwie obrony prac doktorskich, których promotorem był Karol Wojtyła: Stanisław Grygiel - *Świadomość moralna w filozofii Sartre'a*, s. Hildegarda A. Szymeczko - *Teologia a egzemplaryzm w etyce św. Tomasza z Akwinu*.

28 V - Wykład w KUL.

1966

5-6 VI - Uroczystości millenijne w Lublinie. Wygłasza kazanie podczas mszy świętej koncelebrowanej przez profesorów KUL; bierze udział w sesji naukowej KUL.

13 IX - Referat na sesji naukowej teologów polskich odbywającej się w KUL: *Znaczenie konstytucji pastoralnej "Ecclesia in mundo huius temporis" dla duszpasterstwa*.

21 X - W ramach II Tygodnia Eklezjologicznego KUL (21-28 X) na temat: "Kościół w świecie współczesnym", referat Karola Wojtyły nosi tytuł *Wspólnota ludzka w oczach Soboru*.

23 XI - Jest recenzentem rozprawy habilitacyjnej Adama Rodzińskiego *U podstaw kultury moralnej*.

1967

21-23 II - Referat Karola Wojtyły *Etyka a teologia polska* inauguruje X Tydzień Filozoficzny KUL: "Filozofia a teologia".

13 VI - Obrona pracy doktorskiej Jerzego Gałkowskiego *Analiza normowania moralnego u Jana Dunsza Szkota*. Promotor: ks. abp Karol Wojtyła. Tego dnia przyjmuje życzenia od młodzieży akademickiej z racji nominowania na kardynała.

22 VIII - W kościele akademickim KUL w Lublinie wygłasza kazanie na rozpoczęcie wykładów dla duchowieństwa.

1968

20 X - W Nałęczowie msza święta prywatna.

- Bierze udział w obchodach 50-lecia KUL.

22 XI - Msza święta prywatna w kaplicy KUL; tegoż dnia zagajenie (wraz z ks. Tadeuszem Styczniem) dyskusji na temat stosunku etyki do metafizyki w ramach sympozjum filozoficznego zorganizowanego przez specjalizację filozofii teoretycznej KUL w dniach 22-23 XI.

1969

11 IV - Referat *Osoba ludzka a prawo naturalne* wygłoszony na sesji z okazji 50-lecia KUL (10-12 IV - "Prawo naturalne: teoria - rzeczywistość").

3 XII - Spotkanie w auli KUL ze społecznością uniwersytetu na temat II Nadzwyczajnego Synodu Biskupów. Tegoż dnia w KUL podczas sympozjum (1-3 XII) poświęconego kulturze chrześcijańskiej referat Karola Wojtyły *Wychowanie do pełni kultury ludzkiej*.

4 XII - KUL, kaplica konwiktu księży studentów, msza święta koncelebrowana.

1970

5 III - Kaplica ss. Urszulanek, koncelebra prywatna.

- Habilitacja ks. Tadeusza Stycznia *Problem możliwości etyki jako empirycznie uprawomocnionej i ogólnie ważnej teorii moralności*. Recenzent: ks. prof. Karol Wojtyła.

18 X - Nałęczów, godz. 7.00, u ks.ks. Salwatorianów. Godz. 9.00, Lublin, kaplica KUL, bierze udział w inauguracji roku akademickiego, wygłaszając przemówienie.

16 XII - KUL. Dyskusja nad dziełem Karola Wojtyły *Osoba i czyn*.

1971

7 VIII - Tomaszów Lubelski, msza święta koncelebrowana na rozpoczęcie nawiedzenia Matki Bożej w diecezji lubelskiej.

21 IX - Kościół akademicki w Lublinie, homilia na rozpoczęcie Kongresu Teologów Polskich.

21-23 IX - Kardynał Karol Wojtyła przewodniczy odbywającemu się w KUL Kongresowi Teologów Polskich (temat: "Teologia a antropologia chrześcijańska"), na którym wygłasza referat *Zadania teologów w Kościele posoborowym*.

18 XII - Msza święta, homilia i przemówienie na uroczystym posiedzeniu Rady Wydziału Filozofii Chrześcijańskiej KUL z okazji 25-lecia istnienia wydziału. Tegoż dnia bierze udział w opłatku ogólnouniwersyteckim.

1972

20 VII - Lublin, uczestniczy w pogrzebie bpa Piotra Kalwy.

22 VIII - Wygłasza referat *Służebność kapłaństwa* w ramach letnich wykładów dla duchowieństwa w KUL (22-24 VIII), na temat "Kapłaństwa służebnego".

22 X - Katolicki Uniwersytet Lubelski - jest obecny na inauguracji roku akademickiego.

11 XII - Przemówienie końcowe na akademii w KUL poświęconej ks. Idzemu Radziszewskiemu w 50-lecie jego śmierci. Tegoż dnia udział w opłatku ogólnouniwersyteckim.

1974

12 III - Referat *Osobowa struktura samostanowienia* w ramach XVII Tygodnia Filozoficznego w KUL (11-14 III: "Aktualność tomizmu, w 700-lecie śmierci św. Tomasza").

1975

21-22 V - Udział w spotkaniu w KUL z Radą Międzynarodowej Federacji Uniwersytetów Katolickich (FIUC) oraz w konferencji rektorów europejskich uniwersytetów katolickich, na której przedstawia w obszernym wystąpieniu sytuację Kościoła katolickiego w Polsce, ze szczególnym uwzględnieniem wyższego szkolnictwa katolickiego.

22 V - Nałęczów, msza święta koncelebrowana u ks.ks. Salwatorianów.

11 IX - Katedra - VIII festiwal Piosenki Religijnej Sacrosong '76, kazanie podczas koncelebry. Tegoż dnia kościół św. Michała, Sacrosong.

20 X - Kościół akademicki KUL, msza święta koncelebrowana, kazanie, referat wprowadzający XII Tygodnia Eklezjologicznego (20-23 X: "Kościół we wspólnocie").

7 XII - V Tydzień Biblijny poświęcony problematyce przedstawionej w adhortacji Pawła VI *Evangelii nuntiandi* - w ramach obchodów dwudziestolecia Szkoły Biblijnej KUL. Ksiądz Kardynał uczestniczy w inauguracji tygodnia w kościele św. Pawia w Lublinie. "W czasie Mszy świętej koncelebrowanej z profesorami i studentami Szkoły ks. Kardynał zabrał głos, akcentując sprawę nieprzemijalności i doniosłości Słowa Bożego dla ludzi wszystkich epok, z których każda na swój sposób szuka dróg dojścia do niezgłębionej mądrości orędzia Biblii".

1977

31 III - List rektora KUL Mieczysława A. Krąpca do Departamentu Studiów i Badań Uniwersyteckich i Pedagogicznych Ministerstwa Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki z prośbą o zatwierdzenie uchwały Senatu KUL z dnia 10 XII 1976 (przedtem: wniosek - uchwała Rady Wydziału Filozofii Chrześcijańskiej z 11 XI 1976), by nadać ks. kard. Karolowi Wojtyłe tytuł (przewidziany Statutem KUL) profesora honorowego KUL. Odpowiedzi ministerstwa brak w dokumentach KUL.

21 XI - KUL. Referat *Od ewangelizacji do katechizacji* na sympozjum katechetycznym "Katecheza na V Synodzie Biskupów".

7 XII - Kaplica konwiktów KUL, msza święta koncelebrowana. Kościół akademicki KUL, uroczystość nadania doktoratu *honoris causa* kardynałowi Janowi Józefowi Królowi - ks. kard. Karol Wojtyła wygłasza kazanie podczas mszy świętej koncelebrowanej i słowo końcowe.

1978

8 VIII - List do ks. mgra Andrzeja Szostka. Kopię listu kard. Wojtyła przesłał do dziekanatu Wydziału Filozoficznego KUL prosząc, by list potraktowano jako recenzję, której wcześniej się podjął. Tak też się stało i tekst odczytano podczas obrony pracy doktorskiej pt. *Filozoficzne aspekty dyskusji wokół norm ogólnie ważnych we współczesnej teologii*.

16 X - Wybór kard. Karola Wojtyły, Metropolity Krakowskiego, profesora Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, na Papieża.

22 X - Inauguracja pontyfikatu na placu św. Piotra w Rzymie. Uczestniczy delegacja KUL z rektorem, o. prof. dr. hab. Mieczysławem A. Krąpcem.

1979

6 VI - Jasna Góra. Spotkanie z przedstawicielami Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego.

(Z przemówienia o. prof. dr. hab. Mieczysława A. Krąpca, rektora KUL: [...] *choć żałujemy, że Wasza Świątobliwość tym razem nie może stanąć w murach naszej Alma Mater, to przepelnia nas radość, że możemy tutaj, w obliczu Bogarodzicy Królowej Polski, dać świadectwo społecznego wysiłku w poszukiwaniu i odkrywaniu prawdy o człowieku w duchu chrześcijańskiej kultury, która przez lat z górą tysiąc*

żywiła i ożywiła nasz Naród. I z konieczności, i z wyboru Uniwersytet Katolicki stał się uniwersytetem o humanistycznym profilu. przemówienia Ojca Świętego: *Moi Drodzy! Spotykamy się nie w Lublinie, ale na Jasnej Górze. Połączone to było z wielkim wysiłkiem natury ideowej, natury administracyjnej, natury turystycznej. Przeżyliście wiele emocji związanych z koleją państwową, a inni może nią przeżyli tych emocji kolejowych, ale za to mają obrzęki na nogach.*

Moi Drodzy, ja jestem Wam bardzo za to wdzięczny, i za te emocje natury kolejowej i za te obrzęki na nogach ,i za to, żeście tutaj tak licznie przybyli, i za to, żeście się do mnie tak dość zasadniczo przyznali).

1983

17 VI - Rezydencja Prymasa Polski w Warszawie. Uroczystość nadania Janowi Pawłowi II tytułu doktora *honoris causa* KUL.

(Z przemówienia o. prof. dr. hab. Mieczysława A. Krąpca, rektora KUL: Umiłowany Ojciec Święty, Katolicki Uniwersytet Lubelski staje dziś przed Tobą w osobach swych przedstawicieli. Pomimo gorących pragnień i usilnych starań niestety nie jest nam dane gościć Waszą Świątobliwość w murach naszej Uczelni. Przeżywamy to tym boleśniej, iż czujemy się z Waszą Świątobliwością związani w sposób szczególny. Mieliśmy przecież to szczęście, iż. Ojciec Święty, byłeś przez przeszło dwadzieścia lat naszym Profesorem, a co jeszcze ważniejsze, jesteśmy z Tobą związani prawdą o człowieku, którego wartość i godność głosisz całemu światu i którą bronisz nieustraszenie przed niebezpiecznymi deformacjami.

Z przemówienia Ojca Świętego: Magnificencjo, Czcigodny Ojciec Rektorze, Drodzy Państwo! Dziękuję za Wasze odwiedziny w Warszawie, skoro nie mogło dojść do moich odwiedzin w Lublinie. Pragnę jeszcze raz zapewnić, że bardzo pragnąłem - i nadal pragnę - znaleźć się w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim, który przez szereg lat był moim warsztatem pracy. Pracy na Waszym Uniwersytecie wiele zawdzięczam i wysoko sobie ją cenię. Wydział Filozoficzny nie chciał zrezygnować z mojej pracy nawet wówczas, gdy jako arcybiskup krakowski mogłem ją wypełniać tylko fragmentarycznie, żeby użyć łagodnego wyrażenia. Prawdą jest jednak, że aż do roku 1978 - dokładniej do 16 października - utrzymywałem kontakty naukowe z Uniwersytetem, a przede wszystkim - dzięki wspaniałym współpracownikom, którzy mnie wyręczali na miejscu - mdgtem "zdalnie" kierować katedrą etyki. Jeżeli pomimo kilkakrotnej prośby o zwolnienie Dziekanat i Rektorat stale decydował się podtrzymywać ten układ, znajdowałem w tym pewnego rodzaju "rozgrzeszenie").

1987

9 VI - Wizyta Jana Pawła II w Lublinie w ramach Trzeciej Pielgrzymki do Ojczyzny.

Plan pobytu:

- 9.15 - przylot na Majdanek
- 9.20 - przejazd do Mauzoleum
- 9.30 - modlitwa przy Mauzoleum
- 9.45 - wyjazd z Majdanka
- 10.00 - przyjazd do katedry

Katedra lubelska (*Niech Pan Bóg błogosławi parafii katedralnej w Lublinie, z którą wiąże mnie tyle lat pamięci, modlitwy na tym miejscu w okresie moich dojazdów do Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. Ze wzruszeniem tu wracam, ze wzruszeniem wspominam też wszystko, cośmy tu wspólnie przeżyli, i Millenium odprawiane przed Katedrą. Niech Warn Bóg błogosławi wszystkim*).

- 10.30 - przejazd z katedry na KUL
- 10.45 - pobyt na KUL - spotkanie z naukowcami
- 11.45 - przejście z auli na dziedziniec
- 11.50 - spotkanie ze studentami

Spotkanie z przedstawicielami nauki z całego świata oraz spotkanie ze społecznością akademicką KUL

(Tej wzajemnej otwartości wiary i rozumu ludzkiego służy na naszej ziemi Katolicki Uniwersytet Lubelski, wnosząc swój wkład do skarbcza polskiej nauki i kultury, zdobywając także uznanie na świecie, o czym świadczy jego bogata współpraca z podobnymi ośrodkami nauki w Europie i poza nią [...]. Z wdzięcznością wspominamy dziś postaci profesorów, pracowników i studentów, od Księdza Idziego Radziszewskiego po Prymasa Tysiąclecia i tylu wybitnych katolików świeckich).

- 12.50 - przejście do rektoratu
- 13.00 - obiad i odpoczynek
- 15.15 - wyjazd na Czuby
- 15.45 - przyjazd do zakrystii na placu na Czubah
- poświęcenie dzwonów (nieplanowane)
- 16.00 - święcenia kapłańskie - celebra główna

Pontyfikalna msza święta

(Dzisiaj na szlaku mojego pielgrzymowania w Ojczyźnie znajduje się Lublin. Raduje się, że znowu mogę być w tym historycznym mieście, z którym pozostawałem związany przez szereg lat pracy na Katolickim Uniwersytecie.

Serdecznie pozdrawiam Lublin: Miasto i Kościół, który na ziemi lubelskiej spełnia swe posłannictwo [...].

W dniu święceń kapłańskich pozdrawiam w sposób szczególny kandydatów do stanu duchownego: z czterech Seminariów lubelskich i ze wszystkich Seminariów diecezjalnych i zakonnych w Polsce, jako też alumnów obrządku greckokatolickiego, którzy przygotowują się do kapłaństwa w Lublinie.

Ileż to wspomnień historycznych przychodzi na myśli, gdy jestem w mieście, w którym chrześcijaństwo ma tysiąc lat tradycji, w mieście, które było miejscem Unii Polski z Litwą w roku 1569, w mieście, które przeżyło tyle wojen, najazdów i zniszczeń.

Ich symbolem jest Majdanek, gdzie miałem okazję zatrzymać się dziś rano z głębokim przejęciem. Wyrażam radość, że Lublin żyje. że rozwija się; powstają w nim nowe dzielnice i nowe kościoły. Wyrażam radość, że jest miastem pięciu wyższych uczelni: Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, Akademii Medycznej, Akademii Rolniczej i Politechniki.

A jakże tu nie wspomnieć związków Kościoła Lubelskiego z prastarym Biskupstwem w Krakowie, poprzez Archidiakoniat Lubelski, poprzez Kazimierz i Piotrawin, pamiętając świętego Stanisława, Biskupa i Męczennika.

W duchu nawiedzam relikwie Drzewa Krzyża Świętego w Bazylice Ojców Dominikanów, dokąd wiele razy udawałem się na modlitwę, a także, aby sprawować Mszę świętą).

18.45 - kolacja (nieplanowana)

19.00 - przejazd na miejsce odlotu (Majdanek)

19.15 - przyjazd na Majdanek

19.20 - odlot do Tarnowa

1997

19 IV - Rada Miasta Lublina podejmuje uchwałę o przyznaniu Ojcu Świętemu Janowi Pawłowi II tytułu Honorowego Obywatela Miasta Lublina. Akt nadania tytułu delegacja władz miasta Lublina w obecności Metropolity Lubelskiego ks. abp. Józefa Życińskiego wręczyła Papieżowi na placu św. Piotra w Rzymie w dniu 22 października.

Kalendarium przygotowali Maria Filipiak i Cezary Ritter na podstawie następujących publikacji:

“Kalendarium życia Karola Wojtyły”, oprac. ks. Adam Boniecki MIC, Kraków 1983

“Obecność. Karol Wojtyła w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim”, pod red. Marii Filipiak i Andrzeja Szostka MIC, Lublin 1987

Jan Paweł II, ">>Do końca ich umiłowaliśmy<<. Trzecia wizyta duszpasterska w Polsce 8-14 czerwca 1987 roku", Libreria Editrice Vaticana 1987

Jan Paweł II, "Nauczanie papieskie", II (1979}, t. 1, Poznań 1990

"Pokój tobie Polsko! Ojczyzno moja! Jan Paweł II znów na polskiej ziemi", Libreria Editrice Vaticana 1983

oraz na podstawie relacji ustnych ks. prof. Tadeusza Stycznia SDS i ks. prof. Andrzeja Szostka MIC.